

Befolkningens uddannelsesprofil 2005 – hovedresultater og regionale profiler.

Revideret udgave

Af Thomas Lange

En modeljustering, foretaget i forbindelse med udviklingen af en kommende kommunal uddannelsesprofil, har ændret regionaliseringen af modellen, så uddannelsesforventningerne for ungdomsårgange i regionerne bedre afspejler registreret uddannelsesadfærd hos personer, der kommer fra de enkelte regioner.

Dette notat afløser et tidligere offentliggjort notat med samme titel. Sammenlignet med tidligere offentliggjorte resultater viser de nye regionale uddannelsesprofiler mindre markante forskelle i forventningerne til andelen af ungdomsårgangene, der opnår videregående uddannelser.

UNI•C Statistik & Analyse har gennemført modelanalyse af befolkningens uddannelsesmønstre og -niveau med tal fra Danmarks Statistiks elevregistre mv. til og med 2005.¹

Modelanalysen beregner en ungdomsårgangs forventede uddannelsesadfærd 25 år frem i tiden, hvor al adfærd i uddannelsessystemet svarer til uddannelsesadfærden i befolkningen i det eller de år, der betragtes.

I dette notat præsenteres modellens hovedresultater for hele befolkningen for årene 1980-2005, samt regionale resultater for den samlede periode 2004-2005.

UNI•C og Danmarks Statistik arbejder for at udvide dataindsamlingen til at medtage hidtil ikke-tilgængelige kilder for opnåede erhvervskompetencer (registreringer af autorisationer, beskyttede titler og SU-berettigende, private uddannelser). Nye, komplementerende registreringer vil indgå i profilberegningerne fra Profil2006, og de må forventes at have den effekt, at andelen med videregående og erhvervsfaglige uddannelser vil stige for både aktuelle og historiske år.

Landsanalysens hovedresultater er:

¹ Modellen betegnes Profil2005.

- **81,2 procent har gennemført en ungdomsuddannelse 25 år efter afsluttet 9. klasse.** Udover den andel, der gennemfører en ungdomsuddannelse, er der 4 procent, der gennemfører en videregående uddannelse uden først at have gennemført en ungdomsuddannelse.
- **Der er dermed 85 procent, der 25 år efter afsluttet 9. klasse har opnået *mindst* en ungdomsuddannelse.**
- **43,5 procent gennemfører en videregående uddannelse i løbet af 25 år efter afsluttet 9. klasse.**
- **Befolkningens uddannelsesniveau er ikke steget siden år 2000. Det er endnu for tidligt at konkludere, om de beskedne fald i andelen med ungdomsuddannelser og videregående uddannelser de allerseneste år er udtryk for reel ændring i uddannelsesadfærden.**

De regionale analysers hovedresultater er:

- **Der er væsentlige regionale forskelle i valg og gennemførelse af ungdomsuddannelse. I Hovedstadsregionen og Region Midtjylland gennemfører flest unge gymnasiale uddannelser og herefter videregående uddannelser. Region Sjællands unge har den laveste gymnasiefrekvens og den laveste andel, der gennemfører videregående uddannelser.**
- **Hovedstadsregionen udskiller sig samtidig ved at have den markant laveste andel unge, der gennemfører erhvervsfaglige uddannelser. Mens det i landets øvrige regioner er ca. en tredjedel, der ender med erhvervsfaglig uddannelse som højeste uddannelse, så er det i Hovedstadsregionen kun en fjerdedel.**
- **I Regionerne Nordjylland, Midtjylland og Syddanmark er det ca. hver femte unge, der ikke gennemfører en erhvervskompetencegivende uddannelse. I Region Hovedstaden og Region Sjælland er det næsten hver fjerde unge, der ender uden erhvervskompetence.**

Befolkningens uddannelsesprofil – landsresultater

Uddannelsesprofilerne opregner en ungdomsårgang forventede uddannelser og opnåede kompetencer gennem 25 år efter 9. klasse. Forventningerne til uddannelsesadfærden baserer sig på uddannelsessystemet, som det ser ud i de landsdækkende elevregistre. I modellen simuleres den forventede fremtidige uddannelse for en ungdomsårgang på baggrund af registreret uddannelsesadfærd i et eller flere år.

En mere detaljeret metodegennemgang og en beskrivelse af datagrundlaget findes i bilaget ”Bilag - Hvordan måles befolkningens uddannelse?”. Ændrede modelresultater som følge af ændrede modelforudsætninger og datagrundlag fra Profil2003 til Profil2005 diskuteres sidst i dette notat.

81,2 procent gennemfører ungdomsuddannelse og 43,5 procent gennemfører videregående uddannelse i løbet af 25 år efter endt 9. klasse

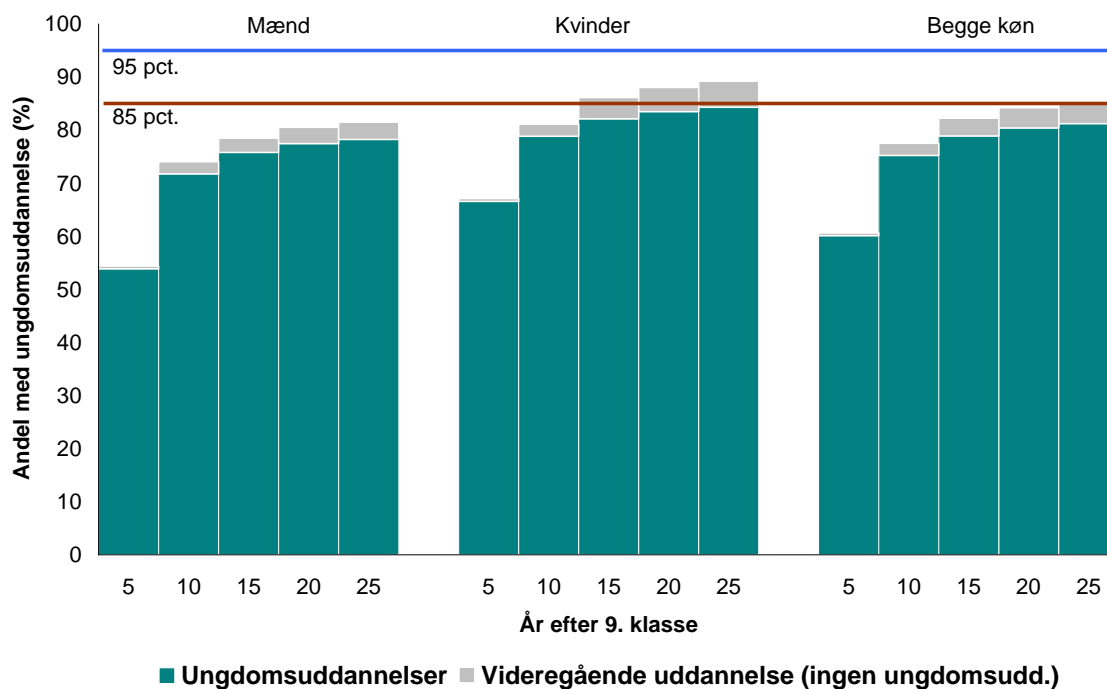
Det er godt 81 procent af alle unge, der gennemfører ungdomsuddannelser indenfor 25 år efter endt 9. klasse. Hos kvinderne er andelen med ungdomsuddannelse ca. 84 procent, mens den hos mændene er ca. 78 procent. Hertil kommer ca. 4 procent, der tager videregående uddannelser uden først at have gennemført ungdomsuddannelse.²

Som ungdomsuddannelser regnes gymnasiale uddannelser og erhvervsfaglige uddannelser.

² En gruppe af ungdomsårgangen får videregående uddannelser uden først at gennemføre ungdomsuddannelser. Der er typisk tale om

- optag via erhvervskompetence sammen med hf-enkeltfag,
- uddannelser, hvor en ungdomsuddannelse ikke er et adgangskrav, fx kunstneriske og musiske uddannelser,
- uddannelser, der kan gives dispensation fra adgangskravene, fx pædagoguddannelsen, uddannelser indenfor militær og politi.

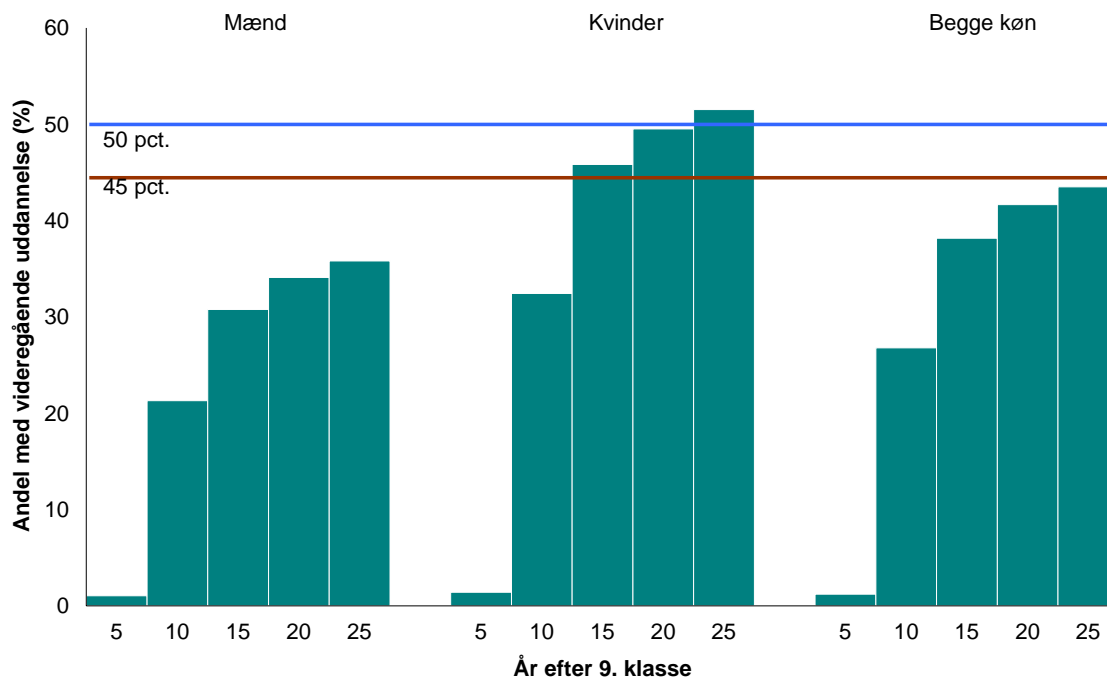
**Figur 1. Andel med ungdomsuddannelse efter 5, 10, 15, 20 og 25 år efter 9. klasse.
Uddannelsesprofil 2005 – alle elever**

Kilde: UNI•C Statistik & Analyse på 2005-data fra Danmarks Statistik. Model: Profil2005.
Note: 2005-tallene er korrigeret for datamangel.

Figur 2 viser den forventede fuldførelse af videregående uddannelser. Uddannelsesprofilen for 2005 skønner, at 43,5 procent af alle unge vil få en videregående uddannelse. Her er der store kønsforskelle, idet dette tal dækker over, at ca. 52 procent af kvinderne ventes at gennemføre en videregående uddannelse, mens det samme er gældende for kun 36 procent af mændene.

Figur 2. Andel med videregående uddannelse efter 5, 10, 15, 20 og 25 år efter 9. klasse. Uddannelsesprofil 2005 – alle elever

Kilde: UNI•C Statistik & Analyse på 2005-data fra Danmarks Statistik. Model: Profil2005.
Note: 2005-tallene er korrigeret for datamangel.

Udvikling i hovedtal 1980 – 2005. Befolkningens uddannelsesniveau er ikke steget siden år 2000

Udviklingen i uddannelsesprofilerne for 1980 til 2005 viser bl.a., at andelen med ungdomsuddannelse i de senere år har ligget på godt 80 procent. Tabel 1 viser, at dette dækker over, at de gymnasiale uddannelser trækker flere unge til sig og igennem, mens andelen med erhvervsfaglige uddannelser i perioden er svagt faldende.

Tabel 1. Udvikling andel med ungdomsuddannelser for uddannelsesprofiler 1980 – 2005. Begge køn, 25 år efter 9. klasse

	1980	1985	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Ungdomsuddannelse	62,1	74,9	76,1	82,1	83,6	81,2	80,6	81,0	82,0	81,2
Gymnasial uddannelse	30,4	37,3	47,2	51,9	52,2	51,1	52,3	52,1	53,8	53,3
Erhvervsfaglig uddannelse	36,0	48,8	40,3	43,3	43,6	40,9	39,0	39,7	40,0	37,6
- heraf begge kompetencer	4,3	11,2	11,4	13,1	12,2	10,8	10,7	10,8	11,8	9,7

Kilde: UNI•C Statistik & Analyse på 2005-data fra Danmarks Statistik. Model: Profil2005.
 Note: 2005-tallene er korrigeret for datamangel.

I tabel 2 vises de endelige uddannelseskompetencer 25 år efter 9. klasse.

Tabel 2. Udvikling i endelige uddannelseskompetencer i andele for uddannelsesprofiler 1980 – 2005. Begge køn, 25 år efter 9. klasse

	1980	1985	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Erhvervsfaglig uddannelse	33,1	44,3	35,3	36,8	35,2	33,2	31,7	31,6	33,2	32,6
- merkantile uddannelser	13,2	20,3	15,4	12,3	10,3	8,5	7,9	7,7	8,8	8,2
- tekniske uddannelser	16,1	19,9	16,9	17,1	18,8	18,1	17,1	17,5	17,5	16,8
- sosu mv.	3,8	4,0	3,1	7,4	6,1	6,6	6,6	6,4	6,9	7,6
Videregående uddannelse	23,4	23,4	31,2	37,4	44,8	45,3	44,9	45,4	43,8	43,5
- kvu	4,0	4,1	5,6	5,9	8,8	8,2	6,8	7,0	5,9	5,6
- mvu	14,4	13,7	17,4	23,0	23,4	2,0	23,8	23,3	23,7	22,9
- lvu	4,9	5,7	8,2	8,5	12,6	13,8	14,4	15,1	14,2	15,0
Uden erhvervskompetence	43,5	32,3	33,6	25,8	20,1	21,5	23,4	23,0	23,0	23,9
- kun studiekompetence (gym.)	9,0	9,6	12,7	10,9	7,6	7,3	8,4	8,3	9,4	9,2
- direkte fra grundskolen	24,0	10,7	7,1	6,2	2,8	3,6	4,0	3,2	3,1	4,6
- efter afbrudt uddannelse	10,5	12,0	13,8	8,7	9,7	10,6	11,0	11,5	10,5	10,1

Kilde: UNI•C Statistik & Analyse på 2005-data fra Danmarks Statistik. Model: Profil2005.
 Note: 2005-tallene er korrigeret for datamangel.

Også andelen, der gennemfører videregående uddannelser, har ligget ret stabilt de seneste år.

Både andelen med ungdomsuddannelser og andelen med videregående uddannelser er faldet en anelse fra 2004 til 2005. Da 2005 er det seneste modelberegnete år og usikkerheden på beregningerne derfor er højere på dette års resultater, er det for tidligt at konkludere, om dette skyldes en reel ændring i adfærd.

Regionale uddannelsesprofiler

En regional uddannelsesprofil er forventningen til 25 års fremtidig uddannelse for unge fra grundskoler i regionen, og den baserer sig på registreret uddannelsesadfærd hos samtlige personer, hvis første grundskoleregistrering³ er fra en institution i regionen.

Væsentlige regionale forskelle i valg og gennemførelse af ungdomsuddannelse

De regionale profiler afslører væsentlige forskelle i andelen, der gennemfører ungdomsuddannelser. I tabel 3 ses andelen, der i regionerne fuldfører ungdomsuddannelser fordelt på gymnasial uddannelse, erhvervsfaglig uddannelse og begge typer af ungdomsuddannelser.

Tabel 3. Regionale profiler for 2004-5. Gennemført ungdomsuddannelse. Begge køn, 25 år efter 9. klasse

	Region Nordjylland	Region Midtjylland	Region Syddanmark	Region Hovedstaden	Region Sjælland
Ungdomsuddannelse	81,5	83,3	81,4	78,9	78,9
Gymnasial uddannelse	50,5	55,6	52,0	55,7	48,1
Erhvervsfaglig uddannelse	42,6	40,4	40,6	32,1	41,0
- heraf begge kompetencer	11,6	12,7	11,2	8,9	10,2

Kilde: UNI•C Statistik & Analyse på 2005-data fra Danmarks Statistik. Model: Profil2005.
Note: 2005-tallene er korrigeret for datamangel. Reviderede resultater.

Hovedstadsregionens unge tager i mindre grad end unge i de øvrige regioner erhvervsfaglige uddannelser. Her er det nemlig kun godt 30 procent af alle unge, der i løbet af 25 år efter 9. klasse gennemfører erhvervsfaglige uddannelser, mens det i resten af landets regioner er over 40 procent af de unge, der gennemfører erhvervsfaglige uddannelser.

Omvendt er det hos de unge fra netop Region Hovedstaden og fra Region Midtjylland, at andelen med gymnasiale uddannelser er størst. De laveste andele med gymnasiale uddannelser findes i Region Sjælland, hvor under halvdelen af alle unge får almen eller erhvervsgymnasial studentereksamen eller hf-eksamen. Andelen med gymnasiale uddannelser i Regionerne Nordjylland og Syddanmark ligger mellem niveauerne i de øvrige regioner.

³ Typisk 8. klasse, idet vi først fra dette klassetrin har eleverne registreret på cpr-nummer i det Integreerede Elevregister.

Forskellige forventninger til de unges højest fuldførte uddannelser

I tabel 4 ses de forventede fordelinger af regionernes ungdomsårganges højest fuldførte uddannelser 25 år efter 9. klasse.

Tabel 4. Regionale profiler for 2004-5. Højest fuldført uddannelse. Begge køn, 25 år efter 9. klasse

	Region Nordjylland	Region Midtjylland	Region Syddanmark	Region Hovedstaden	Region Sjælland
Erhvervsfaglig uddannelse	35,6	33,9	33,7	27,2	35,0
- merkantile uddannelser	9,3	9,8	8,7	6,6	8,8
- tekniske uddannelser	18,5	16,9	17,4	14,4	18,7
- sosu mv.	7,8	7,3	7,6	6,2	7,5
Videregående uddannelse	43,8	46,5	45,3	48,0	41,8
- kvu	6,2	6,3	6,5	5,0	5,6
- mvu	23,4	24,2	25,2	23,9	23,2
- lvu	14,1	15,9	13,6	19,1	12,9
Uden erhvervskompetence	20,7	19,7	21,0	24,7	23,3
- kun studiekompetence (gym.)	6,7	7,4	7,1	9,3	7,6
- direkte fra grundskolen	4,0	3,5	3,7	4,2	3,5
- efter afbrudt uddannelse	10,0	8,8	10,2	11,2	12,2

Kilde: UNI•C Statistik & Analyse på 2005-data fra Danmarks Statistik. Model: Profil2005.

Note: 2005-tallene er korrigeret for datamangel. Reviderede resultater.

Det fremgår, at lige knap halvdelen af alle unge i Hovedstadsregionen ender med en videregående uddannelse, og at hele 19 procent af de unge her får lange videregående uddannelser. Til gengæld er der kun godt 27 procent, der ender med en erhvervsfaglig uddannelse som højeste uddannelse efter 25 år. En fjerdedel af alle unge i Region Hovedstaden får aldrig en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Næsten lige så stor en andel af de unge i Region Midtjylland får videregående uddannelser, og her er der tillige ca. en tredjedel af de unge, der ender med en erhvervsfaglig uddannelse. Midtjylland er den region, hvor den mindste andel, nemlig 20 procent af en ungdomsårgang, efter 25 år ikke har opnået erhvervskompetence.

I Region Syddanmark og Region Nordjylland, der er udstrakte regioner med mindre universitetsinstitutioner, gennemfører ca. 79 procent erhvervskompetencegivende uddannelser, fordelt med overvægt på de videregående uddannelser.

I Region Sjælland er uddannelsesniveautet lidt lavere end i de øvrige regioner. Her opnår knap 42 procent videregående uddannelse, mens 35 procent bliver erhvervsfagligt uddannede. 23 procent ender uden erhvervskompetence.

Modelforudsætninger

Landsresultater

De nye profilresultater er dannet med modellen Profil2005.⁴ Profil2005 giver andre resultater end Profil2003⁵ og Profil2004.⁶ Hovedresultaterne for de to modeller for perioden 2000-2005 kan ses i tabel 5.

Tabel 5. Andel, der får ungdomsuddannelser og videregående uddannelser i hhv. Profil2003, Profil2004 og Profil2005

		2000	2001	2002	2003	2004	2005
Profil2003	Andel m. ungdomsudd.	82,8	80,6	79,4	80,3*		
	Andel m. videreg. udd.	43,7	44,0	43,9	44,5*		
Profil2004	Andel m. ungdomsudd.	83,3	81,3	80,5	80,7	81,7*	
	Andel m. videreg. udd.	44,6	45,5	45,2	46,1	44,9*	
Profil2005	Andel m. ungdomsudd.	83,6	81,2	80,6	81,0	82,0	81,2*
	Andel m. videreg. udd.	44,8	45,3	44,9	45,4	43,8	43,5*

Kilde: UNI•C Statistik & Analyse på 2004- og 2005-data fra Danmarks Statistik. Modeller: Profil2004 og Profil2005.

Note: * 2005-tallene i Profil2005, 2004-tallene i Profil2004 og 2003-tallene i Profil2003 er korrigeret for data-mangel.

Andelen med en ungdomsuddannelse er for 2003 og 2004 højere i Profil2005 end i Profil2004, mens andelen med videregående uddannelse for 2003 og 2004 er lavere i Profil2005 end i Profil2004. Forskellene mellem profilmodelresultaterne har flere årsager:

- I Profil2005 er elevoplysninger fra den Erhvervsfaglige Grunduddannelse (egu) medtaget. Disse data var ikke tilgængelige for Profil2004 og Profil2003. Dette øger isoleret set andelen med ungdomsuddannelser og erhvervsfaglige uddannelser fra 2004 en smule.
- Da registrene løbende fejlrettes, vil der i et nyt register være rettet et vist mål af historiske fejlregistreringer og/eller fejltolkninger. Denne opretning kan, som her, betyde, at et nyt register indeholder færre fuldførelsesregistreringer end et ældre.
- Den valgte uddannelsesgruppering påvirker resultaterne. Årligt revideres uddannelsesgrupperingen af UNI•C Statistik & Analyse i samarbejde med Undervisningsministeriets departement.

⁴ I Profil2005 er resultaterne beregnet på baggrund af registreret uddannelsesaktivitet i 2005-registre for et enkelt år hos personer, der var i Danmark det år, de fyldte 15. Unge, der dør eller forlader Danmark for mere end 10 år, bortcensureres på døds- eller udrejsetidspunktet. I Profil2005 er uddannelserne grupperet på UNI•Cs uddannelsesgrupperings undergrupper (ca. 120 grupper).

⁵ Profil2003 anvender datagrundlag fra 2003 for alle elever/studerende på danske uddannelsesinstitutioner. Modellen anvender sin egen uddannelsesgruppering (ca. 80 grupper). Modellen indeholder ingen censur ved død og udvandring.

⁶ Profil2004 har samme generelle modelafgrænsninger som Profil2005, men er dannet på baggrund af 2004-registre.

- Seneste år i profilmodelkørslerne korrigeres post hoc for væsentlige datamangler (som typisk efterindberettes året efter) og fejlregistreringer i registrrets seneste tællingsår. Korrektionen baserer sig på forskelle mellem registreringer i de to seneste, kendte registre. Da datamanglerne og fejlretningerne ikke er tilfældigt fordelt og ikke følger samme mønster år for år, kan korrektionen være upræcis.

Det betyder, at andelene for det seneste år i modelberegningen, dvs. 2005 resultaterne i Profil2005, vil være behæftet med en større usikkerhed end andelene for årene før.

Regionale resultater

De regionale profilresultater er dannet ud fra modellen Profil2005 med ændrede modelforudsætninger.⁷ Forskellene i modelforudsætninger giver lidt forskellige modelresultater. I tabellerne 6 og 7 sammenlignes landsresultater fra analyser med modelforudsætningerne for de regionale analyser for perioden 2004-2005 med landsresultaterne fra Profil2005 for år 2005.

Tabel 6. Landsresultater for 2005 og resultater for 2004-5 fra en modelanalyse gennemført med modelforudsætninger fra de regionale profilanalyser. Gennemført ungdomsuddannelse. Begge køn, 25 år efter 9. klasse

	Hele landet – Profil2005 (2005)	Hele landet – Regionale modelforudsætninger (2004-2005)
Ungdomsuddannelse	81,2	80,9
- gymnasial uddannelse	43,6	41,7
- erhvervsfaglig uddannelse	27,9	28,1
- begge kompetencer	9,7	11,1

Kilde: UNI•C Statistik & Analyse på 2005-data fra Danmarks Statistik. Model: Profil2005.
Note: 2005-tallene er korrigeret for datamangel.

Det fremgår af tabellerne 6 og 7, at de forskellige modelforudsætninger medfører delvist forskellige resultater.

I det store hele harmonerer resultaterne fint, når vi medtænker, at landsresultaterne i Profil2005 er for 2005, mens de for analysen med de regionale modelforudsætninger er for den samlede periode 2004-2005. Endelig er der statistisk usikkerhed og korrektion af forventet datamangel det seneste år med i spillet, hvilket begge påvirker resultaterne.

⁷ I de regionale profilanalyser er resultaterne beregnet på baggrund af registreret uddannelsesaktivitet i to på hinanden følgende år hos personer med registreret dansk grundskoleuddannelse efter ca. 1975. De regionale profiler er grupperet på UNI•Cs uddannelsesgrupperings mellemgrupper (ca. 50 grupper). Hvor de tilgrundliggende sandsynligheder for fuldførelse af igangværende uddannelser og overgange mellem uddannelser ikke har kunnet estimeres robust, anvendes estimater for hele landet.

Tabel 7. Landsresultater for 2005 og resultater for 2004-5 fra en modelanalyse gennemført med modelforudsætninger fra de regionale profilanalyser. Højest fuldført uddannelse. Begge køn, 25 år efter 9. klasse

	Hele landet – Profil2005 (2005)	Hele landet – Regionale modelforudsætninger (2004-2005)
Erhvervsfaglig uddannelse	32,6	32,9
- Merkantile uddannelser	8,2	8,6
- Tekniske uddannelser	16,8	17,1
- Sosu mv.	7,6	7,2
Videregående uddannelse	43,5	46,3
- KVU	5,6	5,8
- MVU	22,9	24,3
- LVU	15,0	16,2
Uden erhvervskompetence	21,7	20,9
- kun studiekompetence	9,2	7,2
- direkte fra grundskolen	4,6	4,0
- efter afbrudt uddannelse	7,9	9,7

Kilde: UNI•C Statistik & Analyse på 2005-data fra Danmarks Statistik. Model: Profil2005.
 Note: 2005-tallene er korrigeret for datamangel.

Forskellene i profilresultaterne skyldes foruden statistisk usikkerhed og de forskellige periodiseringer også forskellige modelforudsætninger:

- I datagrundlaget for den regionaliserede model indgår kun uddannelsesadfærd fra personer, der har gået i en dansk grundskole. Den første, registrerede grundskoleaktivitet, bestemmer det regionale tilhørsforhold. For en given region er overgangsprocenter o.l. altså bestemt ud fra uddannelsesadfærd hos personer med grundskoleuddannelse i den givne region. Dermed udtaler modellen sig om, hvordan en person fra en given region uddannes – uanset, hvor i landet de uddanner sig.
- For at skabe et mere robust datagrundlag er registreret uddannelsesaktivitet samlet for to på hinanden følgende år. En sideeffekt heraf er, at andelen, der ender med at have gennemført mellemlange og lange videregående uddannelser, øges, da modellen hermed bliver mindre følsom overfor fx reformer af enkelte uddannelser. Hermed bliver færre personer ”hængende” i en uddannelse, hvorfra der er utilstrækkeligt grundlag for at estimere en afslutning. Isoleret set betyder dette, at flere fuldfører uddannelserne, og at gruppen af unge, der efter 25 år kun har en fuldført gymnasial uddannelse bag sig, bliver tilsvarende mindre.

I dette notat offentliggøres reviderede resultater for regionerne. Dette skyldes:

- I forbindelse med en gennemgående modelrevision, bl.a. for at forberede udarbejdelse af profilresultater for landets 98 nye kommuner, er tilskrivningen af uddannelsesadfærdsmønstre til de regionale enheder ændret. Med

ændringen sikres det, at samtlige uddannelsesregistreringer for en person tilskrives den regionale enhed, hvor personen har gået i grundskole. De reviderede resultater afspejler således bedre de forventninger, der på baggrund af registreret uddannelsesadfærd, må være til nye generationer af unge i regionerne.

Modelforudsætninger for fremtidige profilmodeller

Profil2006 gennemføres med data fra 2006-registrene, og vil foruden de forventede, nyere registerdata også inddrage nyindsamlede data fra autorisationsregistreringer og registreringer af beskyttede titler hos faglige organisationer.

Med Profil2007 får vi de sidste SU-berettigende, private uddannelser med.

I de kommende år forbedres modellens datagrundlag således med nogle af de sidste, manglende uddannelsesaktiviteter.

På denne baggrund er det vores forventning, at særlig andelen med kompetencegivende uddannelser i Profil2005 er estimeret konservativt og vil øges i de kommende års modelestimeringer.